

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

137. An, & à quo concessum ad præsentandum à jure tempus abbreviari, aut prorogari possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Quaestio 134. An, & qualiter presentatus legitime renunciare seu resignare possit?

Respondeo: posse presentatum ad beneficium juris patronatus, antequam instituat ab habente instituere, renunciare presentationi in manibus patronorum, etiam si stetit per annum; quia juri ad rem, quale tantum acquiritur per presentationem, etiam a superiore acceptatam ad beneficium, necesse non est renunciare in manibus superiorum, *Corr. l. 5. c. 1. n. 4. citans Lamb. l. 3. d. 5. q. 3.* ubi etiam subdat, idem esse, etiam si Episcopus jam admisisset presentationem. Quin & potest idem presentatus non solum renunciare in manibus patronorum, sed & in manibus cujuscunque simplicis Notarii; quo casu patroni habebunt integrum tempus ad presentandum; quia per eos non stetit, quod minus presentatio sit consecuta effectum. *Corrad. ibid.*

PARAGRAPHVS II.

De tempore, quo vel intra quod fieri debet presentatio.

Quaestio 135. Intra quod tempus fieri debeat presentatio?

1. **R**espondeo: patrono laico conceduntur 4° menses, Ecclesiastico 6. c. quoniam, c. cum propter. c. cum re. b. r. Patronatus vero mixto ex laicis & Ecclesiasticis, communis sententia tenet, concessum esse semestre; tamen si laici seorsim ab Ecclesiasticis nominarent (saltem dum mixtura aequalis est; dum enim mixtura inaequalis est, attendendam praeponderantiam, v. g. si plures sint laici, concessum tantum esse quadrimestre tenent *Lott. l. 2. q. 10. n. 61. Gonz. & c. apud Card. de Luca. de jurep. d. 64. n. 4.*) quia ratione communionis privilegium concessum Ecclesiasticis communicatur laicis. *Less. l. 2. c. 34. n. 26. Bassa. loc. cit. Barb. juris Eccles. l. 3. c. 12. n. 168.* quam sententiam etsi communem fateatur *Castrop. cit. tr. l. 3. d. 2. p. 5. n. 2.* citatque pro ea *Abb. in c. cum re. Selv. p. 3. q. 11. n. 18. Garc. p. 5. c. 9. n. 210. Ricc. in pr. resol. 458. Barb. p. 3. de pot. Ep. alleg. 72. n. 131. Valq. opus de benef. c. 2. §. 1. du. 3.* Ipse tamen probabilius censet, saltem dum laici seorsim ab Ecclesiasticis nominarent; patronatus mixto non concedi nisi quadrimestre. Concedi quoque adhuc semestre patronatus mixto, etiam si laici essent plures, quam Ecclesiastici, censet *Card. de Luca loc. cit. n. 4. Vivian. in pr. juris p. 67. c. 1. n. 9. Paris. de resig. l. 2. q. 4. n. 50. apud Barb. loc. cit. n. 169.* quam vis ipse id neget de potest. Ep. p. 3. alleg. 60. n. 17. citetque pro se *Pereiram. & c.*

2. Porro cum rege non curari de tempore & termino ad presentandum, tam in Episcopatus, quam aliis ex *Cabedo de patronatibus regia corona. c. 28. n. 5.* ait *Garc. p. 10. c. 2. n. 34. in fine.* *Card. de Luca loc. cit. n. 13.* ait sic usu receptum esse. Idem de summis principibus esse ait *Castrop. loc. cit. n. 5.* rationem hujus hanc dat; quod in regibus & summis principibus praesumatur semper impedimentum ob plura, quibus implicantur negotia, secus ac accidit in aliis patronis, ubi dictum impedimentum; quia non praesumitur, probari debet.

3. Denique dicta de tempore concessio ad presentandum intelligenda tantum esse quoad beneficia simplicia, & secus esse de curatis & parochialibus, siquidem patronos, sive Laici sive Ecclesiastici, sive

saeculares sive regulares sint, habentes jus presentandi ad parochias patronatas teneri intra 20. dies a die veritabilis notitiae vacationis capellanus presentare juxta constitutionem Pii V. (quae incipit: *In conferendis beneficiis*, habeturque apud *Quarantam in Summar. Bullarii. V. beneficior. paroch. collatio;* & in qua prohibetur expressè Ordinariis, ne tempus decem dierum eidem Ordinariis & patronis à Trid. ad nominandum idoneos ad Ecclesiam regendam coram deputatis examinadoribus praefixum, ultra alios 10. dies prorogare praesumant, ac presentati, examinati & approbati debent intra duos menses à die presentationis, & habiti examinis institui, aliter beneficium devolvi ad Papam) habet *Balthus* iidem ferè verbis. *To. 2. v. beneficium §. 5. n. 5.* de hoc apud alios non invenio

Quaestio 136. Num sufficiat patronum intra tempus sibi datum ad presentandum presentasse à se delectum Ordinario ut examinetur, dum collatio seu institutio facienda est per inferiorem?

Respondeo negativè: sed debet eundem actualiter intra dictum tempus presentasse coram illo, qui facturus est collationem seu institutionem. *Garc. p. 10. c. 3. n. 6.* testans sic resolutum in *Mediolan. juris patr. 22. Maii. 1595.*

Quaestio 137. An, & à quo concessum à jure tempus patronis ad presentandum abbreviari aut prorogari possit?

1. **R**espondeo primo: patronus, sive is Laicus, sive Ecclesiasticus fuerit, potest cum consensu Episcopi in limine fundationis dictum tempus tam prorogare quam abbreviare, v. g. dum est Ecclesiasticus, statueri, ut presentatio à suis successoribus patronis Ecclesiasticis debeat fieri ante semestre, quin & praefigere presentationi faciendam unicum solum mensem, ut *Marius Antonia. variat. resol. l. 1. resol. 112. casu 15. vers. 5.* Similiter ut possit fieri post elapsum jam semestre. Et dum patronus est laicus, statueri, ut debeat fieri presentatio ante, vel ut possit fieri etiam post quadrimestre; potest enim, ut saepe dictum, fundator apponere modum vel conditionem non solum citra vel praeter, sed etiam contra jus commune, adeoque tenor fundationis quod ad dictum tempus attendendus & servandus. *Card. de Luca loc. cit. n. 14. citans Vivian. l. 7. c. 1. n. 16. Corr. l. 4. c. n. 2. 61. & 62.* ubi etiam addit ex *Mario. Anton. loc. cit.* posse tamen tunc postmodum tempus à fundatore praefixum prolongari ab Episcopo, uti & ab eodem tempus à jure concessum abbreviari; cum contrariorum eadem sit disciplina. Verum cum in primo ageretur hac ratione contra voluntatem fundatoris, in secundo vero contra jus commune, permittens totum illud tempus patrono, non video quo modo hoc possit Episcopus; nisi forte dicatur; quod ait *Corrad. loc. cit. n. 66.* posse iudicem ob causam terminum à jure statutum abbreviare & prorogare, ut doctores in *l. 2. de re judic. de cetero*

2. Respondeo secundò: potest Ordinarius (idem videtur de inferiore Episcopo habente instituire, prorogare quadrimestre illud & semestre etiam ad aliud semestre; cum prorogatio ista in solius habitus instituire cedat praedictum, utpote in cuius favorem determinatio illa temporis à jure facta est, cui favori ipse cedere potest, cum uniusquisque rei

suæ sic moderator & arbiter. Card. de Luca *loc. cit. n. 16.* Corr. *cit. n. 66.* Castrop. *cit. p. 5. n. 8.* citans Ugolin. *de pot. Ep. c. 5. l. n. 4.* Ricc. *in pr. fori Eccl. refol. 195.* Paris. *de resign. l. 7. q. ult. n. ult.* Barb. *cit. alleg. 72. n. 143.* Unde jam etsi patrono lapsus fuerit terminus datus à jure ad præsentandum, adhuc Ordinarius seu habens instituire, ad quem jure devoluta est collatio, permittere potest patrono, ut præsentet; cum devolutio hæc lata sit in favorem Ordinarii, cui cedere potest. Castrop. *loc. cit.* citans Lamb. *l. 2. p. 2. a. 27. n. 3.* Barb. *loc. cit. n. 170.* Card. de Luca *cit. n. 16.* citans Vivian. & c. *de suppl. neglig. pralat.* in quo dicitur: si non præsentent patroni intra tempus, liceat tibi ordinare in iis Rectoribus; verbum enim licet favorem & licentiam, non necessitatem imponit. Sed neque per hoc fit injuria superiori, utpote ad quem non fit devolutio collationis, nisi post dilatam per 6. menses à facta præsentatione, quæ fieri poterat ultimâ horâ quadrimestris vel semestris illius, institutionem. Neque dici potest creati per hoc præjudicium Ecclesiis, quibus diuturna vacatio solet esse damnosa, & propere ob utilitatem publicam, seu dictum damnus evitandum præfixum esse patronis quadrimestre vel semestri. Nam præterquam, quòd absque eo Ordinarius post factam jam præsentationem possit differre institutionem seu provisionem, nec ante ad alium superiorem devolvatur potestas conferendi, dum jus patronatus est laicorum, custodia Ecclesiæ spectat ad Episcopum; si Clericorum, spectet ad eisdem clericos, adeoque ex tali vacatione Ecclesia non patitur notabile damnus; præsertim, cum tales Ecclesiæ, in quibus cadit præsentatio, non sint cathedrales aut collegiata. Corrad. *loc. cit.* citans Lamb. *p. 2. l. 2. a. 7. q. 1. n. 686.*

3. Non poterit tamen illud prorogare plus, quam ad 6. menses; quia non potest ultra 6. menses institutionem differre, quin ad alium superiorem devolvatur institutio. Castrop. *loc. cit.* citans c. *de concess. præb. & Barb. ubi antè n. 170.*

4. Porro requiri ad hanc prorogationem causam aliquam, satis indicat Corrad. *loc. cit.* dum inquit: posse prorogari tempus illud ad effectum, ut patroni possint melius pro idoneo præsentando deliberare, & iudex non nisi ex causa possit terminum à jure statutum prorogare; & sic videmus justâ causâ interveniente, maxime, quæ utilitatem Ecclesiæ, cui providendum de rectore, respicit, concedi dictam prorogationem à Pontifice, dum ad eum recurretur; non enim, ut inquit Corrad. *loc. cit. n. 68.* Episcopus semper hac urbanitate uti consuevit, quæ est in prorogando patronis tempus ad præsentandum, in quo casu peti poterit ea prorogatio à pontifice. Sed crederem, non adeo magnam necesse esse intervenire causam, ut Ordinarius hac in parte gratificetur patronis, cum prorogatio in ejus libitu sit institutionem ipsam, saltem ad aliquod tempus intra 6. menses differre.

Questio 138. Quo tempore intra dictâ quadrimestre vel semestri fieri possit præsentatio?

1. Respondeo primò: præsentationem posse fieri validè & licitè quocunque die, etiam festo intra dictum tempus; cum tempus illud quadrimestre vel semestri semper sit continuum, & quocunque die currat, etiam diebus festis juxta c. *3. h. t.* Castrop. *cit. p. 5. n. 4.* citans Barb. *Garc. & c. l. 4. c. 2. n. 79.* citans Vivian. *l. 8. c. 1. n. 6. & 7.* Adeoque etiam fieri potest die Nativitatis Domini aut Paschatis; cum sit quid spirituale, & actus voluntarius, extra-

judicialis; quamvis, dum litigatur super beneficio vel præsentationis legitimitate, vellètque eam examinare Ordinarius ex officio in forma judicii, vel super ipso jure patronatus quòad proprietatem vel quasi possessionem illius, talis processus nequeat fieri diebus festis. Corrad. *ibid. & n. 83.* citans Gemin. *in c. concertatum. de appell. in 6. Barb. dicta alleg. 72. n. 144.* Quare ulterius

2. Respondeo secundò: potest fieri etiam de nocte ob eandem rationem; quia dictum tempus est continuum, & currit de momento in momentum, & computatur per menses, & mensis per dies 24. horarum, ac ita inclusâ nocte. Corrad. *loc. cit. n. 80. & 81.* citans Lamb. *ubi antè.* Unde, ut *ibidem* Corrad. si Episcopus jure devoluto confert beneficium juris patronatus laicorum ultimâ die quadrimestris, & si patronus ultra non præsentat, & alter illud impetravit à Papa, obtinebit illa impetratio; quia collatio facta ab Episcopo est ipso jure nulla; nec consensus patroni ex post præstitus potest illam ratificare; cum fuerit nulla, maxime in præjudicium impetrantis; quia etiam ultima dies spectabat ad patronum. Idem procedit in patrono Ecclesiastico de ultima hora semestris ob eandem rationem, etsi plerique doctores loquantur ferè ubique de ultima die quadrimestris; quin & à potiore juxta decif. *118. de jurepatr. in antiq.* quia patroni Ecclesiastici habent majus jus ad beneficia quàm laici, adeoque nunquam potest Ordinarius jure devoluto providere Ecclesiæ, seu conferre ante elapsam etiam ultimam diem, et itaque aliàs collatio nulla. Corrad. *cit. n. 82.*

3. Respondeo tertio: posse præsentationem (idem est de institutione, & qualibet aliâ provisione beneficii; secus tamen est de electione, quæ fieri nequit, ut Majol. *de irregul. l. 4. c. 35. n. 6.* Rodriq. *qq. reg. to. 2. q. 53. a. 13.* in sepulto rectore) mox à morte & ante sepulturam defuncti Rectoris; cum totum tempus datum à jure patronis ad præsentandum, sit eorum, & iis currat ab hora mortis defuncti Rectoris beneficii. Corrad. *l. 4. c. 6. n. 39. & 40.* citans c. *Bona de elect. Garc. p. 10. c. 1. n. 38.* Etsi de honestate sit exspectare, donec defunctus Rector sit sepultus. Auctores iidem cum communi ex c. *nullus. 2. dist. 79.* quin & sic fieri potest collatio, simul ac beneficium mortuus est, vel alio modo vacat beneficium, Ordinario etiam ignorante mortem vel vacationem (intellige, sub conditione, si vacet) ut *Garc. l. c. n. 37.* citans Corra. *de benef. p. 1. c. 7. n. 7. & seipsum p. 8. c. 2. n. 4.* Idem dicendum videtur de præsentatione.

Questio 139. Quomodo computetur dictum tempus?

1. Respondeo primò: computatur per menses, secundum quod hi occurrunt in calendario, & non ut singulis mensibus attribuuntur dies 31. *Garc. p. 10. r. 2. n. 42.* citans Sanch. *l. 2. de matrim. d. 24. n. 14.* Menoch. *de arb. l. 2. casu 50. num. 21.* Mandol. *de elect. p. 1. c. 3.* Boërium, & plures alios contra Hostiensem in c. *licet. de supplend. neglig. Quintinum in repet. c. de mult. a. n. 97.* Proceditque id, etiam si annus sit bissextilis, v. g. si beneficium coepit vacare primâ Januarii, finitur semestri ultimâ mensis Junii, & possunt præsentare patroni utique ad primam Julii exclusivè, & si vacarit primâ Januarii horâ octavâ manè, finitur primâ Julii horâ septimâ, seu octavâ marutinâ exclusivè, etiam si annus sit bissextilis. Auctores iidem. Castrop. *loc. cit. n. 4.* Secundò: computatur hoc tempus continuum d. è. que singuli ad 24. horas, ut dictum paulò antè.

2. Re-